

1 Yon

Yon beleñ hañkapyä asaŋ gago kayyiŋ

*Mere forok yeŋbe Al Kuruŋ diliŋde al gergeŋ
yiryiŋ*

¹ Be, asaŋ gabe al kura Al Kurunyen Mere ineq hanjen al goke kayen tihim. Al gobe alya bereya megen hanj kurun gayen Al Kuruŋ diliŋde gergeŋ yird yird al. Yeŋbe megeŋya naŋkiŋya, irde det kuruŋ gayen forok ma yekeya hinhin. Neŋbe al gore mere tike nurde hinhet, dilniniŋde keneŋ hinhet. Irde mata teŋ hike keneŋ hinhet, irdeb hanniniŋde wor po sisaj urde nurde hinhet.

² Alya bereya Al Kuruŋ diliŋde gergeŋ yird yird al goyen Al Kuruŋ beleñ teŋ kawan irke tumŋaŋ ala keneŋ hinhet. Irdeb yeŋ ge tagalde hityen. Yeŋbe alya bereya goyen Al kurunya heŋ hen gote miŋ al. Al gobe Al Kurunya momŋoŋde hitiŋ al. Al Kuruŋ beleñ dilniniŋde kawan irke kintirŋ goyen goke gago momoŋ dirde hite. ³ Neŋbe al goyen keneŋ hinhet, irde meremiŋ nurde hinhet kuruŋ goyen momoŋ dirde hite. Gogab deŋ wor yeŋ ge dufaytiŋ tareŋ irkeb neŋya tumŋaŋ awalikde hitek. Irdeb deŋya neŋya tumŋaŋ Al Kurunya Urmıŋ Yesu Kristuya irde awalikde hitek. ⁴ Niŋgeb asaŋ ga kaŋ hite gabe deŋ wor bebak teŋ Yesu niŋ dufaytiŋ saŋiŋ irkeb deŋya neŋya tumŋaŋ amaŋ hetek yeŋbe gago kaŋ hite.

Al Kuruŋ diliŋde wukkeŋ heŋ yeŋya awalikde hitek

⁵ Be, saba Yesu beleŋ dirke nurtiŋ goyen gago momoŋ dirniŋ titit. Meremiŋbe gahade: Al Kurunbe hulsi yara wukkeŋ wor po, mata buluŋ miŋmoŋ. Mata buluŋyen kidoma goyen dirŋeŋ muŋ kura yeŋ hitte ma hi. ⁶ Niŋgeb neŋ gayen Al Kuruŋya awalikde hite yeŋ hitek gega, kidoma bana hitek gobe usi teŋ hitek, irde Al Kurunyen mere fudinde goyen ma gama irde hitek. ⁷ Goyenpoga neŋ gayen Al Kuruŋ hulsi yara wukkeŋ wor po hi gwahade goyen heŋ mata iŋiŋ po teŋ hitekbe fudinde wor po neŋbe kadniniŋya awalikde po hitek. Irdeb Yesu neŋ ge teŋ darim wok irde kamyiŋ goke teŋ Al Kuruŋ beleŋ mata buluŋniniŋ halde dunke wukkek wor po hitek.

⁸ Be, neŋ gayen mata buluŋniniŋ miŋmoŋ, neŋbe huwak hite yeŋ hitek gobe nindiken usi wor po irde hitek. Gwahade yeŋ hitek gobe Al Kurunyen mere fudinde goyen bininiŋde ma hikeb gogo gwaha yeŋ hitek. ⁹ Munaj neŋ gayen mata buluŋniniŋ goke Al Kuruŋ pohogay irde hitekbe yeŋ beleŋ halde dunyeŋ. Irde yeŋ diliŋde mata huwak moŋ goyen yad siŋa yirde wukkek diryen. Yeŋbe gwaha tiyen yiriŋ gobe fudinde wor po gwaha tiyyen, irde mata huwak po teŋ hiyen al geb, gogo mata buluŋniniŋ halde dunen wukkek diryen. ¹⁰ Be, Al Kurunbe al gwahade geb, neŋ gayen mata buluŋ ma po teŋ hityen yetek gobe Al Kurunbe usi al intek. Gwaha teŋ hitekbe meremiŋ goyen epte ma bininiŋde hiyen.

2

Yesu Kristu beleñ faraŋ durde hi

¹ Niŋgeb, diriŋne yago, asaŋ gabe mata buluŋ ma teŋ hinayıŋ yeŋ gago kaŋ hime. Goyenbe kurare soŋ heŋ mata buluŋ titekbe mata buluŋniniŋ halde duneŋ duneŋ niŋ Adoniniŋ Al Kuruŋ gusunŋaŋ irtek al kura hi. Yeŋbe Yesu Kristu, Al Huwak wor po. ² Yeŋbe mata buluŋniniŋ Al Kuruŋ beleŋ halde dunwoŋ yeŋ nurdeb neŋ ge teŋ kamyiŋ. Kamyiŋ gobe neŋ ge po moŋ, alya bereya kuruŋ megen ga hike kwa goyen goke manaŋ kamyiŋ.

Al Kuruŋ nurd uneŋ haŋ marbe meremiŋ gama irde haŋ

³ Be, neŋbe Al Kuruŋ beleŋ gwaha gwaha teŋ hinayıŋ dintiŋ goyen teŋ hitekbe fudinde Al Kuruŋ nurde uneŋ hite yeŋ nurde hitek. ⁴ Goyenbe al kura beleŋ, “Nebe Al Kuruŋ keŋkelə nurde uneŋ hime,” yiyyen gega, mata gwaha gwaha teŋ hinayıŋ yitiŋ goyen ma teŋ hiyen al gobe usi al. Al gobe Al Kurunyen mere fudinde goyen biŋde ma hiyen geb, gogo gwaha teŋ hiyen. ⁵ Munanŋ al kura Al Kurunyen mere gama irde hiyen al gobe fudinde wor po Al Kuruŋ niŋ amanęŋ nurde hiyen geb, gogo gwaha teŋ hiyen. Neŋbe mata gwahade teŋ hitek gab fudinde Al Kurunya hite yeŋ bebak teŋ hitek. ⁶ Niŋgeb al kura, “Nebe Al Kurunya har,” yiyyen al gobe Yesu beleŋ mata igin teŋ hinhin gwahade po teŋ hiyen.

⁷ Be, kadne yago, nebe saba gergeŋ kura ma kaŋ duneŋ hime. Hanjkapyä ne beleŋ saba dirmekе nuraminiŋ goyen po sopte kaŋ duneŋ

tihim. ⁸ Goyenbe saba gobe hañka saba direñ tihim goya tuñande. Saba gote igineñ fudindebe Yesu beleñ mata teñ hinhin bana gon mat kawan forok yeñ hinhin. Irde matatinde wor kawan forok yeñ hi. Gwaha teñ hi gobe kidomare niñ mata bulunþe hubu heñ hikeb hulsire niñ mata igiñ fudinde goyen bikkenj kawan heñ kuruñ heñ hi geb, gogo gwaha teñ hi.

⁹ Niñgeb al kura, “Nebe hulsire hime,” yeñ hi gega, kadom kura goke igiñ ma nurde haram irde hi al gobe kidoma bana po hi. ¹⁰ Munañ al kura kadom niñ amarnej nurde hi al gobe hulsire hi. Irkeb dufay buluñ kura biñde ma hi geb, epte ma soñ heñ mata bulunjeñ katyeñ. ¹¹ Goyenbe al kura kadom kura goke igiñ ma nurde haram irde hi al gobe mata bulunyen kidoma bana po heñ gor niñ mata po teñ hi. Al gobe mata bulunyen kidoma bana hi geb, kidoma gore diliñ pet tike beleñ ma keneñ kuñ hiyen go gwahader goyen po, mata buluñ po teñ hi.

¹² Deñ diriñbe Yesu Kristu beleñ mata tiyyiñ goke teñ Al Kuruñ beleñ mata bulunjtñ halde duntiñ hañ geb, gago asañ kañ duneñ hime.

¹³ Deñ salanñejbe Yesu Kristu gwahader hitiñ al goyen nurde uneñ hañ geb, gago asañ kañ duneñ hime.

Deñ al forñeñbe Satan mata bulunđe dukutek al goyen fole irañ geb, gago asañ kañ duneñ hime.

¹⁴ Deñ diriñbe Adoniniñ nurd uneñ hañ geb, gago asañ kañ duneñ hime.

Deň salanjeňbe Al Kuruň gwahader hitiň al goyen nurde uneň haň geb, gago asaň kaň duneň hime.

Deň al fojenjeňbe tareň po Al Kuruň niň hekken nurde haň, irde meremiň goyen bitiň bana kerde gama irde haň,
irde Satan mata buluňde dukutek al goyen fole iraň geb, gago asaň kaň duneň hime.

Megen niň mata goke amanjeň ma nurnayiň

15-16 Niňgeb deňbe megen niň marte mata buluňya dufay buluňya kurayen kurayen kuruň goke amanjeň ma nurde hinayiň. Mata megen niň mar belen teň haňyen gobe gahade: uliňde po amaň hetek beleň niň naňkenenň haň, irde det kura keneň tetek po yeň goke po nurde haň, irde detmiňya mataminiňya goke yiňgeň turuň turuň teň haň gobe megen niň marte mata. Mata gwahade teň haň kuruň gobe Al Kuruň hitte mat ma watinj. Mata gobe megen gar niň po. Niňgeb al kura megen niň marte mata buluň goke amanjeň nurde hi al gobe epte ma biňde mat Adoniniň ge amanjeň nuryeň geb. **17** Megen niň marbe hubu henayiň, irde mata buluň titek dufay go manaj hubu hiyyeň. Goyenbe Al Kuruňyen dufay gama irde haň marbe yeňja hugiňeň hinayiň.

Yesu Kristu asogo irde haň mar niň keňkela henaň ko

18 Be, diriňne yago, nalu gayenterbe megen gayen hubu hetek gobe binde heň hi. Nalu funaň binde hekeb Yesuyen asogo wayyeň yeke nurde haňyen gwahade po, asogominbe bikken budam forok yaň. Niňgeb go mar goyen yeneňbe

nalu funaŋbe binde hen hi yen bebak teŋ hite. **19** Mel gobe Yesu gama irhet irhet tikeb neŋya tumŋaŋ hinhet gega, dubul diraŋ. Mel gobe neŋya tumŋaŋ hitek moŋ. Munaj tumŋaŋ hitek manhan neŋya awalikde hitewoŋ. Goyenbe mel gobe neŋ dubul teŋ kuj Yesu asogo irde haŋ geb, matamiaŋ goreb, “Neŋbe dende moŋ,” yen dikala dirde haŋ.

20 Deŋbe Yesu beleŋ Holi Spirit duntiŋ haŋ geb, deŋ tumŋaŋ mere damiŋbe Al Kurunyen mere fudinde goyen bebakken nurde haŋ. **21** Niŋgeb asaŋ kaŋ hime gabe mere fudinde goyen ma nurde haŋ yen gago asaŋ kaŋ duneŋ hime? Moŋ. Deŋbe mere fudindebe damiŋ goyen nurde haŋ, irde usi merebe saba fudinde goyenter mat ma forok yen hi yen nurde hime geb, asaŋ gago kaŋ duneŋ hime. **22** Niŋgeb deŋbe usi albe ganuŋ yen nurde haŋ? Usi al gobe, “Yesube Mesaia moŋ,” yen hi al gogo. Al gwahade gobe Yesu Kristuyen asogo wor po. Al goreb Al Kurunye Yesu Kristu Naniŋ, irde Yesu Kristube Al Kurun Urmiŋ goyen fudinde yen ma nurde hi. **23** Niŋgeb al kura Al Kurun Urmiŋ pel irde haŋ marbe Naniŋ wor pel irde haŋ. Munaj al kura Al Kurun Urmiŋ nurd unen haŋ marbe Naniŋ wor nurd unen haŋ. **24** Niŋgeb saba haŋkapyä dirmekе nuramiŋ gobe bitinjde kerde keŋkela po gama irde hinayin. Gwaha teŋ hinayinbe Al Kurunya Urmiŋ Yesuya irde hinayin. **25** Irde gwaha teŋ haŋ marbe Al Kurunya hugiŋen hinayin yen Yesu beleŋ biŋa tiyyin goyen dunyen.

26 Be, nebe mata buluŋde katnayin yen bitinj

yawarniŋ kurut yeŋ han̄ mar goke hayhay dire yeŋ asan̄ gago kaŋ duneŋ hime. ²⁷ Deŋbe Yesu beleŋ Holi Spirit dunyiŋ goyen deŋ bana hi. Niŋgeb al kura beleŋ epte ma saba dirtek han̄. Holi Spirit yiŋen̄ beleŋ damiŋbe fudinde goyen tumŋaŋ saba dirde hi. Irde sabamiŋbe fudinde usi moŋ geb, Holi Spirit beleŋ dineŋ hiyen gwahade po, Yesu Kristuya po hinayiŋ.

Neŋbe Al Kuruŋ dirŋen̄ weŋ

²⁸ Be, diriŋne yago, hugiŋen̄ yeŋya hinayiŋ. Gogab yeŋ mulgaŋ hen̄ megen gar waŋ waŋ natureb keneŋ keneŋ niŋ kafura ma henayiŋ, irde memya ma henayiŋ. ²⁹ Deŋbe Yesu gob al huwak wor po yeŋ nurde han̄ kenem alya bereya Al Kuruŋ diliŋde mata huwak teŋ han̄ mar gobe Al Kuruŋ dirŋen̄ weŋ yeŋ nurde hinayiŋ.

3

¹ Fudinde wor po, Adoniniŋbe neŋ gayen gake bubulkuŋne wor po yeŋ nurde duneŋ hiyen. Irde gwahade nurde duneŋ hiyen gobe kuruŋ wor po geb, diriŋne weŋ dineŋ hiyen. Fudinde, neŋbe yende dirŋen̄ weŋ! Goyenbe megen niŋ mar beleŋ neŋbe Al Kuruŋyen dirŋen̄ weŋ hitiŋ goyen bebak ma teŋ han̄. Mel gobe Al Kuruŋ ma nurde uneŋ han̄ geb, gogo deneŋ bebak ma teŋ han̄. ² Kadne yago, neŋbe Al Kuruŋyen dirŋen̄ weŋ. Gega gayenterbe kame dahade hetek gobe ma nurde hite. Goyenbe Yesu Kristu wake gab yeŋbe dahade hi goyen kentek geb, neŋ wor yeŋ yara hetek gobe nurde hite. ³ Niŋgeb al kura kame gwahade hitek yeŋ nurde goke doyaŋ heŋ han̄

marbe Yesu gobe mata buluŋ miŋmoŋ wukken̄ hi gwahade po, mel goyen wor mata buluŋ ma teŋ Al Kuruŋ diliŋde wukken̄ po hinayin̄.

⁴ Be, mata buluŋbe Al Kuruŋyen saba pel ird ird mata. Niŋgeb al kura mata buluŋ tiyyen̄ al gobe Al Kuruŋyen saba pel iryen̄. ⁵ Goyenbe Yesu beleŋ nende mata buluŋ yad siŋa yireŋ yen̄ wayyiŋ goyen deŋbe nurde haŋ gogo. Fudinde, yeŋbe mata buluŋ miŋmoŋ wor po. ⁶ Niŋgeb al kura yeŋya haŋ marbe mata buluŋ teŋ tebaŋ ma teŋ haŋyen. Munaŋ al kura gwaha teŋ haŋ marbe Yesube al gwahade yen̄ bebak ma teŋ haŋ irde yen̄ ma nurde uneŋ haŋ mar.

⁷ Niŋgeb, diriŋne yago, al hoyan̄ beleŋ mata buluŋde dukunak geb, keŋkelə heŋ ga hinayin̄. Al kura mata huwak po teŋ hi al gobe Yesu Kristu al huwak gwahade goyen po, yen̄ wor Al Kuruŋ diliŋdebe al huwak. ⁸ Munaŋ Satan gobe megenya naŋkiŋya ma forok yekeya mata buluŋ miŋ uryin̄ al geb, al kura mata buluŋ teŋ hi al gobe Uŋgura gote diriŋ. Al Kuruŋ Urmin̄ megen gar katyin̄ gobe Uŋgurayen meteŋ buluŋ goyen isikame yeŋbe gogo katyin̄. ⁹ Niŋgeb al kura Al Kuruŋyen diriŋ hitin̄ al gobe Naniŋde dari igin̄ goyen miŋyaŋ hi geb, mata buluŋ kuyin̄ kuyin̄ ma teŋ hiyen̄. Al gobe Al Kuruŋyen diriŋ geb, epte ma gwaha teŋ hiyen̄. ¹⁰ Niŋgeb al kurate mata keneŋbe al gobe Al Kuruŋyen diriŋ ma Uŋgurayen diriŋ goyen bebak teŋ hityen. Mata gobe gahade: al kura Al Kuruŋ diliŋde mata huwak moŋ goyen teŋ hi al gobe Al Kuruŋyen diriŋ moŋ, irde kadom niŋ aman̄eŋ ma nurde hi al go wor Al Kuruŋyen

dirinj moŋ.

Kadtij yagoya kadom amanjeti nurd gunet teñ hinayinj

¹¹ Be, deñ beleñ hañkapyä wor po Yesu gama irde Al Kurunyen mere nuramij gobe gahade: kadniniñ yagoya kadom amanjeti nurde gunet teñ hitek. ¹² Niñgeb deñbe Kein yara ma henayinj. Yeñbe Satan yufuk bana hinhin geb, kulinj yende gogo mayke kamyinj. Goyenbe da misiñde kulinj mayke kamyinj? Gobe Al Kurunji diliñde Keinyen matabe buluñ wor po, munaj kulinjdebe huwak geb, kulinj niñ iginj ma nurdeb gogo mayke kamyinj.

¹³ Niñgeb, kadne yago, megen niñ mar beleñ iginj ma deneñ haram dirkeb goke hurkuñkat ma tinayinj. ¹⁴ Neñbe kadniniñ yago niñ amanjeti nurd gunet teñ hite. Niñgeb kamde kamde taren goyen fole irde Al Kurunja hugiñet hitek yeñ nurde hite. Niñgeb al kura kadom niñ amanjeti ma nurde hi al gobe Al Kurunyen diliñde al kamtiñ hi. ¹⁵ Irde al kura kadom niñ iginj ma nurde haram irde hi al gobe al gasa yirke kamde kamde al yara. Niñgeb al gwahade gobe epte ma Al Kurunja hugiñet hiriryen gobe nurde han gogo.

¹⁶ Munaj Yesu Kristube neñ ge teñ yiñgenj ge ma nurde kamyinj. Niñgeb mata tiyyinj goreb kadniniñ ge amanjeti nurtek belñeñ goyen dikala dirde hi. Goke teñbe neñ wor kadniniñ ge amanjeti nurdeb iginj yeñ ge teñ kamtek. ¹⁷ Goyenbe al kura samuñ minyañ gore kadom kura det niñ amu heñ hi goyen kura kinyen gega,

buniŋen ma nurde unyenbe dahadem, “Nebe Al Kurun niŋ amanen nurde uneŋ hime,” yiyyen? Epte moŋ. ¹⁸ Niŋgeb, diriŋne yago, mohonininiŋde mat po kadninin yagoŋ amanen nurde yuneŋ hite ma yeŋ hitek. Gwaha titŋenbe bininiŋde mat fudinde wor po faran yurde hitek. ¹⁹⁻²⁰ Gwaha titekbe neŋbe Al Kurunyen mere fudinde goyen po gama irde hite yeŋ nurtek. Munaŋ mata kuraŋ nurde buluŋ titiŋ yeŋ bininiŋde mat goke po kandukŋen nurde hityen gobe dufayninib wukkeŋ moŋ geb, gogo gwaha teŋ hityen. Gega Al Kurunyen dufaybe nende fołek, irde neŋ ge kenkela wor po nurde hi geb, neŋ beleŋ kandukŋen nurtek mata goke beararŋen ma nurde duneŋ hiyen. Niŋgeb Al Kurunya heŋ yeŋya mere teŋ teŋ niŋ kafura ma heŋ hite gago.

²¹ Be, kadne yago, Al Kurunbe gwahade po mataniniŋ ge mali ma dineŋ teŋ hiyen. Niŋgeb neŋbe meremiŋ po gama irde mataniniŋ ge kandukŋen ma nurdeb Al Kurunya mere teŋ teŋ niŋ kafura ma heŋ hityen. ²² Irdeb det kuraŋ nurde gusuŋaŋ irde hityen kuruŋ gobe tumŋaŋ duneŋ hiyen. Neŋbe meremiŋ po gama irde mata kura yeŋ beleŋ aman hetek goyen po teŋ hityen geb, gogo det kuraŋ gusuŋaŋ irtekeb det gobe tumŋaŋ duneŋ hiyen. ²³ Be, sabamiŋ kuruŋ gote miŋ wor pobe gahade: Yesu Kristube Al Kurun Urmiŋ gobe fudinde yeŋ nurtek, irde Yesu beleŋ yiriŋ gwahade po, kadninin yagoŋ amanen nurd gunen teŋ hitek. ²⁴ Al kura sabamiŋ goyen gama irde mata teŋ haŋ marbe yeŋya haŋ, irke yeŋ wor mel goya haŋ. Munaŋ Yesu neŋya hite gobe Holi

Spirit Al Kurun̄ beleñ duntiñ gore bebak dirkeb nurde hite.

4

*Al Kuruñyen mere basañ mar falkuk niñ keñkela
heñ hinay ko*

¹ Be, kadne yago, megen gabe Al Kuruñyen mere basañ mar porofet falkuk budam wor po han̄. Niñgeb al kura wañ, “Nebe Holi Spirit beleñ mere nunke gago tagalde hime,” yeke bemed ma yen ge hekken̄ nurnayin̄. Gwaha titjen̄be al go fudinde Holi Spirit beleñ mere irtiñ ma gwahade moñ goyen keñkela keneñ bebak teñ hinayin̄. ² Niñgeb al gote sababe fudinde Holi Spirit beleñ untıñ ma uñgura beleñ untıñ goyen bebak teñ teñ gote beljen̄be gahade: al kurat sabareb Yesu Kristube Al Kurun̄ Urmin̄ gega, al heñ megen gar hinhin yekeb saba gobe fudinde Al Kurun̄ beleñ untıñ yen̄ nurnayin̄. ³ Munañ al kurat sabare Yesu niñ gwaha mat ma tagalkeb al gote sababe Al Kurun̄ hitte mat ma watiñ yen̄ nurnayin̄. Al gobe Yesu Kristuyen asogom gote sanjinde gwaha yen̄ hiyen̄. Yesu Kristuyen asogom gobe wayyen̄ yeke nurde han̄yen gobe gogo bikken̄ wayuñ geb, megen gar hi.

⁴ Be, dirin̄ne yago, deñbe Al Kuruñyen alya bereya. Irdeb Holi Spirit deñ bana hi gote taren̄be Satan megen niñ mar basiñña yirde Yesu Kristu asogo irde hi gote taren̄ fole irde hi geb, deñ wor usi porofet goyen fole yirde han̄yen̄. ⁵ Porofet falkuk gobe megen niñ mar. Niñgeb megen niñ marte dufay po gama irde saba tagalde

hanjen. Irkeb megen niŋ marbe fudinde yeŋ nurde hanjen. ⁶ Goyenpoga neŋbe Al Kuruŋyen alya bereya. Niŋgeb al kura Al Kuruŋ nud unen han marbe saba tagaltekeb tumŋaŋ fudinde yeŋ nurde han. Munaj Al Kuruŋ ma nud unen han marbe saba tagaltekeb usi yeŋ nurde han. Niŋgeb mata gwaha tikeb al gobe Satanyen usi mere go miŋyaŋ ma Holi Spirityen mere fudinde go miŋyaŋ goyen yeneŋ bebak teŋ hityen.

Al Kuruŋ niŋ amanęŋ nurde ha kenem al hoyan niŋ wor amanęŋ nurde hayiŋ

⁷ Be, kadne yago, neŋ beleŋ kadniniŋ ge amanęŋ nud yuneŋ yuneŋ mata gobe Al Kuruŋ beleŋ duntiŋ. Irde al kura kadom niŋ amanęŋ nud yuneŋ han mar gobe Al Kuruŋyen dirŋeŋ weŋ hitiŋ geb, Al Kuruŋ nud uneŋ han. Niŋgeb kadniniŋ ge amanęŋ nud yuneŋ hitek. ⁸ Al Kuruŋbe alya bereya amanęŋ nud yuneŋ yuneŋ gote miŋ al. Niŋgeb al kura kadom niŋ amanęŋ ma nurde yuneŋ han marbe Al Kuruŋ ma nud unen han. ⁹ Al Kuruŋ beleŋ alya bereya goyen bubulkuŋne wor po yeŋ nurde yuneŋ hiyen gobe gaha mat dikala diryiŋ: yeŋbe neŋ al megen niŋ gayen yeŋya hugiŋeŋ hitek yeŋbe Urmiŋ uŋkuren muŋ goyen neŋ gake teŋ kamyen go yeŋ nurdeb teŋ kerke megen gar katyiŋ. ¹⁰ Niŋgeb neŋ beleŋ wa Al Kuruŋ niŋ amanęŋ nurde untiriŋ moŋ. Neŋ beleŋ gwaha irtiŋeŋbe yeŋ beleŋ po bubulkuŋne wor po yeŋ nurde duneŋbe mata buluŋninin halde dune yeŋ Urmiŋ teŋ kerke megen gar kateŋ neŋ ge teŋ kamyen. Niŋgeb gwaha diryiŋ gobe al hoyan niŋ amanęŋ nud yuneŋ yuneŋ mata

fudinde wor po. ¹¹ Niñgeb, kadne yago, Al Kurunj beleñ gwaha mat neñ gayen bubulkuñne wor po yenj nurd duneñ hi geb, neñ wor kadniniñ ge amanenj nurd yuneñ hitek. ¹² Al kura Al Kurunj ma kintiñ gega, kadniniñ ge amanenj nurde yuneñ hitekbe Al Kurunjbe neñya hitek. Irde yenj beleñ alya bereya niñ amanenj nurd yuneñ yuneñ gote iginenjbe neñ hitte kurunj wor po forok yiyyen.

¹³ Be, Al Kurunj beleñ Holi Spirit dunyin geb, Al Kurunjbe neñya hike neñ wor yenya hite goyen Holi Spirit beleñ gab bebak dirde hike nurde hityen. ¹⁴ Irdeb Al Kurunj beleñ Urmiñ goyen alya bereya kurunj gayen Yumulgañ teñ teñ Al hewoñ yenj teñ kerke megen gar katyiñ hinhin goyen dilniniñde keneñ hinhet geb goke gago tagalde hite. ¹⁵ Niñgeb al kura Yesube Al Kurunj Urmiñ yenj nurd uneñ hañ marbe Al Kurunjbe yenya hañ, irke yenj wor Al Kurunya hañ. ¹⁶ Niñgeb Al Kurunj beleñ neñ gayen bubulkuñne wor po yenj nurde duneñ hi yenj nurdeb yenj hitte po tawuñ heñ hityen.

Gwahade niñgeb Al Kurunjbe alya bereya amanenj nurde yuneñ yuneñ mata gote miñ al. Niñgeb al kura kadom niñ amanenj nurde yuneñ yuneñ mata teñ hi al gobe Al Kurunya har, irke Al Kurunj wor al goya har. ¹⁷ Niñgeb gwaha matbe Al Kurunj beleñ alya bereya niñ amanenj nurd yuneñ hi mata gote iginenjbe neñ beleñ ga kawan forok irde pasi irtek. Gogab Yesu mata iginj teñ hinhin gwahade po, neñ wor megen gar heñyabe gwaha teñ hitekbe kame yenj beleñ

waŋ al iginja buluŋya pota yird yird natureb merem yaŋ ma diryen. Irkeb diliŋ mar huwartek goke kafura ma hetek. ¹⁸ Fudinde, al kura Al Kuruj beleŋ bubulkuŋne wor po yeŋ nurd unen hi goyen bebak teŋ hiyen al gobe kafura dufay miŋmonj hiyen. Gega al kura Al Kuruj beleŋ mata buluŋmiŋ goke merem yaŋ yiryeŋ yeŋ nurde hiyen al gobe Al Kuruj niŋ kafura heŋ hiyen. Go teŋ hiyen gobe Al Kuruj beleŋ bubulkuŋne wor po yeŋ nurde yuneŋ hi goyen iginj wor po buluŋ kuram moŋ goyen keŋkela bebak ma teŋbe gogo kafura heŋ hiyen. ¹⁹ Al Kuruj wa neŋ gayen bubulkuŋne wor po yeŋ nurde duntiŋ geb, neŋ wor yeŋya kadniniŋ yagoya ninj amanęŋ nurde yuneŋ hite. ²⁰ Munaj al kura, “Nebe Al Kuruj niŋ amanęŋ nurde uneŋ hime,” yeŋ hi gega, kadom niŋ amanęŋ ma nurde haram irde hi al gobe usi al wor po. Al gobe kadom diliŋde yenen hi goyen goke amanęŋ ma nurde uneŋ hi kenem Al Kuruj epte ma kentek al gobe dahadem amanęŋ nurde uneŋ hiyen? Epte moŋ. ²¹ Niŋgeb Al Kuruj beleŋ saba kura dirtiŋ gobe gahade: al kura beleŋ Al Kuruj niŋ amanęŋ nurd uneŋ hi kenem kadom niŋ wor amanęŋ nurde uneŋ hiyen.

5

Yesu niŋ dufaymiŋ sanŋiŋ irde haŋ marte mata

¹ Be, al kura Yesu Kristube fudinde Mesaia yeŋ nurde hi al gobe Al Kuruŋyen diriŋ. Neŋ megen niŋ albe al kura goke amanęŋ nurde hityen kenem urmiŋ ge wor amanęŋ nurde uneŋ hityen. ² Niŋgeb neŋbe daha mat Al Kuruŋyen diriŋ

weŋ goke amanę̄n nurde yunę̄n hite yeŋ nurtek? Gobe Al Kuruŋ niŋ amanę̄n nurde unę̄n sabamiŋ po gama irde hitek. ³⁻⁴ Fudinde wor po Al Kuruŋ niŋ amanę̄n nurde unę̄n hityen kenem sabamiŋ goyen keŋkela gama irde mata teŋ hitek. Al Kuruŋyen dirŋeŋ wenbe megen niŋ marte mata buluŋ goyen igiŋ pel irde fole irtek haŋ geb, Al Kuruŋyen saba go gama irtek gobe meteŋeŋ moŋ. Megen niŋ marte mata buluŋ goyen pel irde fole irde hityen gobe dufayniniŋ Yesu niŋ tareŋ irde hite geb, gogo fole irde hityen. ⁵ Goyenbe ganuŋ beleŋ megen niŋ marte mata buluŋ goyen pel irde fole irde haŋ? Al kura Yesube Al Kuruŋ Urmiŋ yeŋ dufaymiŋ yeŋge tareŋ irde haŋ mar gore po gab megen niŋ marte mata buluŋ fole irde haŋ.

⁶ Be, al kura, “Fe baptais teŋ gab meteŋ tiyen, irde darine wok irde kameŋ,” yeŋ megen gar katyiŋ al gobe Yesu Kristu. Yeŋbe fe baptais po teŋbe meteŋ tiyen yeŋ ma wayyiŋ. Darim wok irde kamde kamde niŋ manaŋ wayyiŋ. Yesu waŋ gwaha tiyyiŋ goke tagalde hi al gobe Holi Spirit. Holi Spiritbe mere fudinde po teŋ hi gore goke tagalde hi. ⁷ Niŋgeb Yesu niŋ keŋkela bebak titek detbe karwo gago: ⁸ Holi Spirit, irde Yon Baptais beleŋ fe baptais iryiŋ goyabe Yesu darim wok irde kamyiŋa gogo. Det karwo gobe al uŋkureŋ Yesu goke po yeŋ haŋ, hoyan niŋ ma yeŋ haŋ. ⁹ Al megen niŋ beleŋ kadom niŋ tagalke fudinde yeŋ nurde hityen. Goyenpoga Al Kuruŋyen merebe det kuruŋ wor po, al megen niŋde mere folek. Niŋgeb Al Kuruŋ goreb Urmiŋ goke momoŋ dirde hiyen geb, fudinde wor po yeŋ nurde hityen.

10 Niñgeb al kura Al Kuruñ Urmiñ niñ dufayminj sanjinj irde hi al gobe Al Kuruñ beleñ Urmiñ goke tagaltiñ gobe fudinde yen nurde hi. Munañ al kura Al Kuruñ niñ hekken ma nurde hi al gobe Al Kuruñ beleñ Urmiñ goke tagaltiñ goyen fudinde yen ma nurde hi geb, Al Kuruñbe usi al yen hi.

11 Be, Al Kuruñ beleñ Urmiñ ge tagaltiñ gobe gahade: Al Kuruñ beleñbe yingenja hugiñen heñ heñ goyen dunyin, irde hugiñen heñ heñ gote miñ albe Urmiñ. **12** Niñgeb al kura Urmiñya awalikde hañ gobe Al Kuruñya hugiñen heñ heñ miñyanj. Munañ al kura Al Kuruñ Urmiñya awalikde ma hañ gobe Al Kuruñya hugiñen heñ heñ goyen miñmoñ.

Nenjbe Al Kuruñya hugiñen heñ heñ goyenniniñ yan

13 Be, nebe deñ alya bereya Al Kuruñ Urmiñ goke dufaytiñ tareñ irtiñ han mar goyen Al Kuruñya hugiñen heñ heñ matabe dende hitiñ goyen go nurwoñ yen asan gago kañ duneñ hime.

14 Nenjbe Al Kuruñyen dufay gama irde det kuraj gusuñanj irtekeb gusuñanjinj hugiñen wol heñ hiyen gobe nurde hite. Niñgeb gwahade po diryen yen dufayninin tareñ po kerdeya gusuñanj irde hite gago. **15** Irde det kuraj gusuñanj irtek kuruñ goyen wol heñ duneñ hi yen nurde hite kenem gusuñanj irtek goyen tumjanj yawartek yen nurde hite.

16-17 Niñgeb al kura Yesuyen alya bereya kadom kura beleñ mata buluñ kura tiyyen gega, mata buluñ gobe Al Kuruñ beleñ igin halde untek keneñbe kadom goke Al Kuruñ gusuñanj iryen. Irkeb Al

Kuruŋ beleŋ yeŋya hugiŋeŋ heŋ heŋ goyen go ma goran iryeŋ. Al Kuruŋ diliŋde mata igiŋ moŋ gobe tumiŋaŋde mata buluŋ ala po. Al Kuruŋbe mata buluŋ igiŋ halde yunyeŋ gega, mata buluŋ kurabe epte ma halde yunyeŋ. Niŋgeb mata buluŋ kura Al Kuruŋ beleŋ igiŋ halde yuntek mata titiŋ mar goke po Al Kuruŋ gusuŋaŋ irnayıŋ dineŋ hime. Fudinde, mata buluŋ kurabe Al Kuruŋ beleŋ epte ma halde yunyeŋ geb, kame hugiŋeŋ kak alare hinayıŋ. Niŋgeb kadtiŋ kura gwaha teŋ hi al goke Al Kuruŋ gusuŋaŋ ma irnayıŋ dineŋ hime.

¹⁸ Be, Al Kuruŋ Urmiŋbe al kura Al Kurunyen diriŋ hitiŋ mar goyen keŋkelə doyaŋ yirde hiyen geb, Satan beleŋ epte ma buluŋ yiryen. Niŋgeb al gwahade gobe mata buluŋ teŋ tebaŋ ma teŋ hanj yeŋ nurde hite. ¹⁹ Irde megen niŋ mar kuruŋ gabe Uŋgurär yufukde haŋ, munan̄ neŋ Al Kuruŋ nudr uneŋ hite marbe Al Kurunyen dirŋeŋ weŋ yeŋ nurde hite. ²⁰ Irde Al Kuruŋ Urmiŋbe neŋ gare Al Kuruŋ nurde uneŋ hinayıŋ yeŋ megen gar waŋ bebak diryiŋ goyen wor nurde hite. Niŋgeb Al Kuruŋbe fudinde yeŋ nurde hite. Fudinde, neŋbe Al Kurunya hite. Irde Urmiŋ Yesu Kristuya wor hite. Yesube Al Kuruŋ fudinde wor po, irde Al Kurunya hugiŋeŋ heŋ heŋ gote miŋ al. ²¹ Niŋgeb, diriŋne yago, deŋbe megen niŋ mar beleŋ Al Kuruŋniniŋ yeŋ det mali dolon̄ yirde hanjen goyen yeneŋ bebak teŋbe yilwa yirde hinayıŋ.

**Al Kurunyen Mere Igin
The New Testament in the Gwahatike Language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tok ples Gwahatike long
Nuigini**

copyright © 2000 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Gwahatike

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

 You include the above copyright and source information.

 You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-08-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

dbba218f-41f3-5f08-b0b6-2a7c919093ab